

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка

ІНІ інститут культури і мистецтв

Кафедра хорового диригування, вокалу та методики музичного навчання

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ІНІ інституту культури і
мистецтв
 О.А. Устименко-Косоріч
«31» серпня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи естрадно-джазового аранжування

галузь знань 02 Культура і мистецтво

спеціальність 025 Музичне мистецтво

освітня-програма/програми Музичне мистецтво

мова навчання українська

Погоджено науково-методичною комісією
ІНІ інституту культури і мистецтв
«31» серпня 2021 р.

 Голова
О.Ф. Руденко

Суми – 2021

Розробник: Карпенко Євген Віталійович – доцент кафедри хорового диригування, вокалу та методики музичного навчання

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри хорового диригування, вокалу та методики музичного навчання

Протокол № 1 від «27» серпня 2021 р.

Директор ННі культури і мистецтв О.А.Устименко-Косоріч

Опис навчальної дисципліни IV курс

8 семестр

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма	заочна
Кількість кредитів – 3	Перший бакалаврський	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 90		Рік підготовки:	
		4-й	4-й
		Семестр	
		8-й	8-й
		Лекції	
		6	2
		Практичні, семінарські	
		32 год.	8 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		52 год.	80 год.
		Консультації:	
		0 год.	0 год.
Вид контролю: 8 семестр - залік			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Підготовка бакалаврів музичного мистецтва – творчих фахівців, зорієнтованих на успішне виконання посадових обов'язків за спеціальністю «Музичне мистецтво», особистісний і професійний саморозвиток, здатних здійснювати професійну мистецьку та викладацьку діяльність на демократичних і гуманістичних засадах, спрямовану на формування освітніх і духовно-культурних потреб, здатного бути конкурентоспроможним фахівцем на ринку освітніх послуг на засадах оволодіння системою компетентностей.

Для забезпечення ефективності професійної діяльності фахівець має володіти наступними загальними та фаховими компетенціями:

ЗК 1 – здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово; ЗК 2 – знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; ЗК 3 – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; ЗК 4 – вміння виявляти,

ставити та вирішувати проблеми; ЗК 6 – навички міжособистісної взаємодії; ЗК 16 – здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; ЗК 17 – здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ФК 2 – здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності; ФК 7 – здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності; ФК 8 – здатність здійснювати диригентську діяльність; ФК 9 – здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу; ФК 12 – здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності; ФК 14 – здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій; ФК 17 – здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності;

Опанування раніше вивчених фахових дисциплін: «Фах», «Естрадне сольфеджування», «Хоровий клас», «Історія естрадного мистецтва», «Теорія музики» сприятиме оволодінню навчальною дисципліною «Основи естрадно-джазового аранжування».

2. Результати навчання за дисципліною

<p>Знання: принципів охорони голосу та виконавської культури, критеріїв виконавства. Уміння: здійснювати виконавську діяльність, демонструвати артистизм, майстерність концертного виконавства.</p>	<p>ПРН 1</p>	<p>Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності..</p>
<p>Знання: специфіки колективного виконавства. Уміння: впроваджувати ансамблеві навички в репетиційну та концертну діяльність.</p>	<p>ПРН 2</p>	<p>Володіти методами та навичками хорового співу, репетиційної роботи та концертних виступів.</p>
<p>Знання: принципів хорового аранжування Уміння: трансформувати хорову фактуру із збереженням образного змісту хорового</p>	<p>ПРН 9</p>	<p>Демонструвати володіння теоретичними та практичними основами інструментування,</p>

<p>твору.</p> <p>Комунікація: апробація аранжування в ансамблевому колективі</p>		<p>аранжування музики та композиції, вміння здійснювати переклад музичних творів для різних складів ансамблю.</p>
<p>Знання: понятійно-категорійного апарату музичного мистецтва.</p> <p>Уміння: використовувати професійну термінологію у процесі впровадження у практику нових аранжувань.</p> <p>Комунікація: двостороння взаємодія між керівником ансамблю та його співаками.</p>	ПРН 12	<p>Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.</p>
<p>Знання: прийомів пошуку інформації та критеріїв її аналізу.</p> <p>Уміння: здійснювати комунікацію з звукорежисером, концертмейстером, виконавцями-співаками.</p> <p>Комунікація: взаємодія та комунікація у сфері сценічного ансамблевого виконавства.</p>	ПРН 22	<p>Здійснювати пошук, збирання та аналіз інформації.</p>
<p>Знання: необхідності поваги до загальнолюдських, національних, особистісних, мистецьких цінностей.</p> <p>Уміння: толерантно ставитись до людей з особливими поглядами на людські та мистецькі цінності.</p> <p>Комунікація: Виховання учасників хорового колективу в дусі поваги та толерантності до загальнолюдських, національних, особистісних, мистецьких цінностей.</p>	ПРН 23	<p>Демонструвати толерантне ставлення до загальнолюдських, національних, особистісних, мистецьких цінностей.</p>

3. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
A 90–100	Студент в повному обсязі виконує завдання по перекладенню вокальних творів для різних типів та видів естрадного ансамблю. Демонструє чуття стилю, вільно орієнтується в джазовій гармонії. Враховує вокальні можливості голосів та використовує зручну теситуру. Досягає досить високого рівня вокальності партій у створених партитурах. Проявляє творчу фантазію.
B 82–89	Студент в повному обсязі виконує завдання по перекладенню вокальних творів для різних типів та видів естрадного ансамблю. Орієнтується в джазовій гармонії, розташовує голоси у зручній теситурі. Допускає незначні помилки в голосоведенні. Не завжди проявляє творчу фантазію.
C 74–81	Студент майже в повному обсязі виконує завдання по перекладенню вокальних творів для різних типів та видів естрадного ансамблю. В цілому демонструє вміння гармонізувати мелодії, поняття зручної та незручної теситури. Допускає окремі

	помилки в гармонізації та голосоведенні. Епізодично проявляє творчу фантазію.
Д 64–73	Студент виконує більшість завдань, проте не проявляє творчого підходу до створення аранжувань вокальних творів для естрадного ансамблю. Допускає помилки в гармонізації, голосоведенні. Використовує незручну теситуру. Є претензії до оформлення роботи.
Е 60–63	Навчальне завдання виконане недбало і не в повному обсязі. Студент допускає велику кількість помилок у гамонії, голосоведенні. У створених партитурах вокальність партій на низькому рівні.
FX 35-59	Завдання виконане частково і з помилками. Мелодії гармонізуються не правильно, студент не знає діапазони голосів. Творча фантазія не проявляється.
F 1-34	Неспроможність до навчання і виконання фахової діяльності після закінчення вчн без повторного вивчення програмного матеріалу дисципліни.

Розподіл балів Приклад для заліку 8 семестр

Поточний контроль																Разом	Сума
РОЗДІЛ 1																	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16		
Поточний контроль																75	100
4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		
Контроль самостійної роботи																25	
1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2		

T1, T2, T3... - теми розділів

4. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет аранжування.

- Гармонізація мелодії, як етап аранжування.

Тема 2. Особливості джазової гармонізації.

- Специфіка виконання цифровок на музичному інструменті.

Тема 3. Створення двох- та триголосної партитури:

- Вимоги до зручного голосоведіння;
- Правила спрощення та ускладнення вертикалі;

Тема 4: Обробки народної пісні для естрадного ансамблю а капелла.

- Правила заповнення довгих тривалостей та пауз;
- Вимоги до гармонізації народних пісень.

Тема 5. Аранжування одноголосної пісні з супроводом для естрадно-джазового ансамблю з солістом.

- Створення партитури бек-вокалу
- Застосування засобів варіювання.
- Усвідомлення важливості розвитку музичного матеріалу.

Тема 6. Ознайомлення з комп'ютерними нотними програмами та з прийомами інструментовки акомпанементу.

- Нотний редактор «Sibelius».

5. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Всього	у тому числі				Всього	у тому числі			
		Лекції	Практ.	Конс.	Самост.р		Лекції	Практ.	Конс.	Самост.р
Розділ 1. Перекладення вокальних творів для естрадного ансамблю.										
Тема 1.Предмет естрадно-джазового аранжування										
1.1.Усвідомлення аранжування як процесу трансформації фактури музичного твору.	7	2	2		3		2	2		5
1.2. Особливості джазових мелодій.	5		2		3					5
1.3.Запам'ятовування та відтворення джазових мелодій на слух та з нот.	5		2		3					5
1.4.Гармонізація мелодій, як етап аранжування..	5		2		3					5
Тема 2. Особливості джазової гармонізації.										
2.1. Специфіка виконання цифровок на музичному інструменті.	5		2		3		2			5
2.2. Необхідність розвитку мелодійного та гармонійного слуху для опанування аранжування.	5		2		3					5
Тема 3. Створення двох- та триголосної партитури.										
3.1.Вимоги до зручного голосоведіння; поняття фактури.	7	2	2		3					5
3.2.Правила спрощення та ускладнення вертикалі;	5		2		3					5
Тема 4: Обробки народної пісні для естрадного ансамблю а капелла.										
4.1.Правила заповнення довгих тривалостей та пауз.	5		2		3		2			5
4.2.Вимоги до гармонізації народних пісень.	5		2		3					5
4.3.Принципи варіаційного розвитку музичного матеріалу.	5		2		3					5
Тема 5. Аранжування одноголосної пісні з супроводом для естрадно-джазового ансамблю з солістом.		2								
5.1.Створення партитури бек-вокалу	6		2		3		2			5

5.2.Усвідомлення важливості розвитку музичного матеріалу.	6		2		4					5
5.3.Фактурно-гармонійний аналіз творів для естрадно-джазового ансамблю.	6		2		4					5
Тема 6. Ознайомлення з комп'ютерними нотними програмами та з прийомами інструментовки акомпанементу.										
6.1.Нотний редактор «Sibelius».	6		2		4					5
6.2. Використання нотних редакторів в аранжуванні	6		2		4					5
Всього годин	90	6	32		52	90	2	8		80

6. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин	
		Д/Ф	З/Ф
	Розділ 1. Перекладення вокальних творів для естрадного ансамблю.		
1	Усвідомлення аранжування як процесу трансформації фактури музичного твору.	2	2
2	Особливості джазових мелодій.	2	
3	Запам'ятовування та відтворення джазових мелодій на слух та з нот.	2	
4	Гармонізація мелодій, як етап аранжування..	2	2
5	Специфіка виконання цифровок на музичному інструменті.	2	
6	Необхідність розвитку мелодійного та гармонійного слуху для опанування аранжування.	2	
7	Вимоги до зручного голосоведіння; поняття фактури.	2	
8	Правила спрощення та ускладнення вертикалі;	2	
9	Правила заповнення довгих тривалостей та пауз.	2	
10	Вимоги до гармонізації народних пісень.	2	
11	Принципи варіаційного розвитку музичного матеріалу.	2	2
12	Створення партитури бек-вокалу.	2	
13	Усвідомлення важливості розвитку музичного матеріалу.	2	
14	Фактурно-гармонійний аналіз творів для естрадно-джазового ансамблю.	2	
15	Нотний редактор «Sibelius».	2	
16	Використання нотних редакторів в аранжуванні	2	
	ВСЬОГО ГОДИН	32	8

7. Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин	
		Д/Ф	З/Ф
	Розділ 1. Перекладення вокальних творів для естрадного ансамблю.		
1	Усвідомлення аранжування як процесу трансформації фактури музичного твору.	3	5
2	Особливості джазових мелодій.	3	5
3	Запам'ятовування та відтворення джазових мелодій на слух та з нот.	3	5
4	Гармонізація мелодій, як етап аранжування..	3	
5	Специфіка виконання цифровок на музичному інструменті.	3	5
6	Необхідність розвитку мелодійного та гармонійного слуху для опанування аранжування.	3	5
7	Вимоги до зручного голосоведіння; поняття фактури.	3	5
8	Правила спрощення та ускладнення вертикалі;	3	5
9	Правила заповнення довгих тривалостей та пауз.	3	5
10	Вимоги до гармонізації народних пісень.	3	5
11	Принципи варіаційного розвитку музичного матеріалу.	3	5
12	Створення партитури бек-вокалу.	3	5
13	Усвідомлення важливості розвитку музичного матеріалу.	4	5
14	Фактурно-гармонійний аналіз творів для естрадно-джазового ансамблю.	4	5
15	Нотний редактор «Sibelius».	4	5
16	Використання нотних редакторів в аранжуванні	4	5
	ВСЬОГО ГОДИН	52	80

8. Рекомендована література Базова

1. Андерсен А.В., Овсянкіна Г.П., Шитикова Р.Г.. Современные музыкально-компьютерные технологии. "Лань", "Планета музыки", Санкт-Петербург, 2017, 224 с.
2. Браславский Д. Аранжировка для эстрадных ансамблей и оркестров. М., Музыка, 1999.
3. Гаранян Г. Аранжировка для эстрадных инструментальных и вокально-

4. інструментальних ансамблей. Москва, 1986, 224 с.
5. Гордійчук А.М. Теорія ансамблю та аранжування : методичні рекомендації до навчальної дисципліни – Луцьк : Надстир'я, 2018, 16 с.
6. Горохов П, Загорецький Д. Хорове аранжування. К., Музична Україна, 1982.
7. Григорчук Е. М. Аранжування: навчально-методичний посібник. Ізмаїл: ІДГУ, 2017. 10 с. (Препринт. ІДГУ, Педагогічний факультет; ІДГУ2017).
8. Дымченко Е. В. Методические рекомендации по изучению дисциплины «Хороведение и хоровая аранжировка». Тирасполь, 2014. 62 с.
9. Коломоець О. М. Хорознавство. К.: Либідь, 2001. 168 с. 5. Самарин В. А.,
10. Заболотний І. Основи хорознавства. Суми, «Мрія-1», 2006, 184 с.
11. Карпенко Є.В., Карпенко Н.В. Хорове аранжування. Суми, «Мрія-1», 2007, 220 с..
12. Клитин С. Эстрада: проблемы теории, истории и методики. - Ленинград: Искусство, 1987,- 190 с.
13. Конников А. П. Мир эстрады. Москва: Искусство, 1980. 272 с.
14. Костиць В. П. Джазовий вернісаж : збірник аранжувань для естрадноджазового вокального ансамблю / Вікторія Костиць. – Вінниця : Нова Книга, 2017, 68 с.
15. Микита М. Практичні основи вокального мистецтва. – К., 1985. – 232 с.
16. Музична естрада. Словник / Укладач В. М. Откидач. - Х.: Видавець 1. В. Якубенко, 2004.-445 с.
17. Сточанська М. П. Вокальні ансамблі у супроводі бандур (перекладення, аранжування, обробка) : навч.-метод. посіб.– 2-ге вид., випр. й доп. Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2006. 274с.

Допоміжна

1. Бондаренко А. Дистанційна освіта музикантів-виконавців: проблеми та перспективи. Імідж сучасного педагога. №3, 2020. С. 69-72
2. Іваницький А. Українська народна музична творчість. Київ, „Музична Україна”, 1990.
3. Карпенко Н. Педагогічні умови формування навичок підбору на слух у майбутніх учителів музики. – Суми, «Мрія-1», 2006.
4. Колесса Ф., Ритміка українських народних пісень. „Записки наукового товариства ім. Шевченка” (ЗНТШ), 1907, т. LXXVI, кн. 2.
5. Музична естрада. Словник / Укладач В. М. Откидач. - Х.: Видавець В. Якубенко, 2004, 445 с.
6. 8. Черникова С. В. Генезис эстрадного вокально-ансамблевого исполнительства и пути его профессионализации : автореф. дис. ... канд. искусствоведения : спец. 17.00.03 «Музыкальное искусство» / С.В. Черникова. — Х. : ХГУИ, 2008, 21 с.
7. Юцевич Ю.Є. Музыка : словник-довідник. — Тернопіль : Навчальна книга, Богдан, 2003, 352 с. 10.

Інформаційні ресурси

Електронні ресурси нотні бібліотеки в мережі:

1. <http://videopartitura.ru/cat/hor>
2. <http://svumik.sumy.ua>
3. <http://muskniga.net.ua>
4. <http://hor.by>
5. <http://dam.kharkov.ua>
6. <http://vesid.narod.ru>
7. <http://www.notes.vg.com.ua>
8. <http://www.nlib.org.ua/parts/hor.html>
9. <http://www.tabik.ru/?p=3885> – основы оркестровки
10. <http://intoclassics.net/news/2009-06-15-6645> – Оркестровка. Учебное пособие. Автор: Пистон Уолтер (в рекламе не нуждается)
11. <http://dirigent.ru/instrumenti-orkestra.html> – сайт дирижеров, где можно найти полезную информацию по инструментам оркестра и партитуры
12. ***Англоязычные ресурсы***
13. <http://www.wisemanproject.com/education-orchestrationtip-by-KentaroSato.html> – краткое руководство по оркестровке от Кэнтаро Сато

